

Kopier

Beslut

Åmåls kommun
Barn- och utbildningsnämnden
Box 62
662 22 Åmål

2010-06-24
1 (3)
Dnr41-2009:2596

Anmälan angående rätten till utbildning för en tysk pojke på behandlingshemmet Wohngemeinschaft WG i Dalsland, Åmåls kommun

Skolinspektionens beslut

Skolinspektionen har utöver gjort påtalande inget att anmärka mot Åmåls kommun när det gäller elevs rätt till utbildning.

Ärendet

Skolinspektionen har den 30 juli 2009 tagit emot en anmälan från två personer som uppmärksammat att en tolvårig tysk pojke, som bor på ett behandlingshem i Tösse i Åmåls kommun, inte går i skolan.

Skolinspektionens utredning i detta fall syftar till att kontrollera om Åmåls kommun följt författningarnas krav angående rätten till utbildning.

Anmälarna har uppgett bland annat följande

Pojken vistas inte frivilligt i Sverige. Det är oklart om han är tvångsomhändertagen av de tyska myndigheterna eller om föräldrarna placerat honom på behandlingshemmet. Pojken har vistats i Sverige i cirka två års tid och har under denna tid inte fått gå varken i svensk eller tysk skola. Behandlingshemmet bedrivs med tillstånd av länsstyrelsen.

Åmåls kommun har uppgett bland annat följande

Barn- och utbildningsförvaltningen fick läsåret 2008/2009 information om att en tysk pojke befann sig på aktuellt behandlingshem. En rektor i Åmåls kommun hade kontakt med föreståndaren vid behandlingshemmet och fick information om pojken. Pojken var och är inte folkbokförd i Sverige. Rektorn fick också besked om att pojken var knuten till skola i Tyskland. Kommunen har inte vidtagit några ytterligare åtgärder för att förvissa sig om vilken utbildning pojken fick på behandlingshemmet. Enhetschefen vid barn- och utbildningsförvaltningen hade kontakt med socialtjänsten i Åmåls kommun, företrädare från länsstyrelsen samt föreståndaren för behandlingshemmet. Förvaltningens efterforskningar visade att pojken inte hade skolplikt i Sverige. Enhetschefen upplyste föreståndaren om detta men erbjöd ändå skolgång för pojken. Föreståndaren tackade nej till erbjudandet med motiveringen att pojken ännu inte var mogen för skolgång i svensk skola. I början av läsåret 2009/2010 fick en annan rektor vid Åmåls kommun i

uppgift att undersöka om samma förutsättningar fortfarande gällde för pojken men fick då information om att han hade flyttat tillbaka till Tyskland. Förvaltningen är osäker på att den har tolkat lagen rätt vad gäller rätten till utbildning/skolplikt i Sverige.

Av handlingarna i ärendet framgår bl.a. följande. Wohngemeinschaft Dalsland WG är ett hem för vård eller boende. Skolinspektionen har inhämtat dokumentation från Länsstyrelsen i Västra Götaland rörande tillsyn av hemmet. Av ingiven tillsynsrapport från den 23 november 2007 (upprättade av verksamhetschefen vid vård- och omsorgsförvaltningen, IFO-enheten i Åmåls kommun) framgår att vid besökstillfället hade aktuell pojke vistats i Sverige i cirka två månader. Det var ännu inte var bestämt om han skulle stanna i Sverige. Det slutliga placeringsbeslutet skulle fattas efter utvärderingen i vecka 49. Om pojken skulle bli kvar i Sverige var planeringen att han skulle avsluta sin skolgång här, vilket kunde ta upp till sex - sju år. Den 26 mars 2008 gjorde Länsstyrelsen ett tillsynsbesök på hemmet. Länsstyrelsen konstaterade att pojken fick skoluppgifter från Tyskland i form av distansundervisningsmaterial. I beslut den 27 maj 2008 riktade Länsstyrelsen kritik mot hemmet. Den fann bl.a. att pojkens möjligheter till undervisning måste förbättras, att det var en brist att han inte fick tillgång till lärarledd undervisning i en skolmiljö. Länsstyrelsen följde upp tillsynen och i beslut den 12 november 2009 fann Länsstyrelsen att de vidtagna åtgärderna fick anses vara tillräckliga mot bakgrund av att pojken inte längre vårdades på hemmet och avslutade ärendet. I beslutet redovisas företräddaren för hemmets kontakt med en representant för skolhuvudmannen Åmåls kommun. Skolinspektionen kan konstatera att Socialnämnden i Åmåls kommun har fått del av ovan nämnda beslut. Den 8 augusti 2009 flyttade pojken tillbaka till Tyskland. Vid kontakt med Skatteverkets folkbokföring den 24 augusti 2009 framgick att pojken inte var folkbokförd i Sverige.

Motivering till beslutet

Enligt 3 kap. 1 § skollagen har alla barn som är bosatta i landet skolplikt. Skolplikten motsvaras av en rätt till utbildning inom det offentliga skolväsendet för barn och ungdom. I 3 kap. 13 § anges att kommunen ska se till att skolpliktiga elever i dess grundskola och särskola fullgör sin skolgång. Kommunen ska också se till att skolpliktiga barn, som är bosatta i kommunen men inte går i dess grundskola eller särskola, på något annat sätt får föreskriven utbildning.

Av förarbetena till 1985 års skollag (prop. 1985/86:10 Del A s. 31 och 81) framgår att en person som rätteligen ska vara folkbokförd i landet anses vara bosatt i landet.

Enligt 3 § folkbokföringslagen ska den folkbokföras i Sverige som efter inflyttning kan antas under sin normala livsföring komma att regelmässigt tillbringa sin nattvila eller motsvarande vila (dygnsvilan) i landet under minst ett år. Enligt 7 § samma lag anses en person vara bosatt på den fastighet där han regelmässigt tillbringar eller, när byte av bostad har skett, kan antas komma att regelmässigt tillbringa sin dygnsvila. Undantag från detta anges i 8-11 §§. Enligt 10 § samma lag anses en vistelse inte leda till ändrad bosättning om den föranleds enbart av vård vid en institution för vård av unga. I 13 § samma lag anges att kan en persons bosättning med tillämpning av 7-12 §§ hänföras till

en församling men inte till viss fastighet inom denna ska han anses bosatt i församlingen.

Om en skolpliktig elev av någon anledning inte fullgör sin skolgång ska rektorn se till att skolan utan oskäligt dröjsmål undersöker vad frånvaron beror på och sätter in lämpliga åtgärder så att eleven så fort det är möjligt får tillgång till föreskriven utbildning.

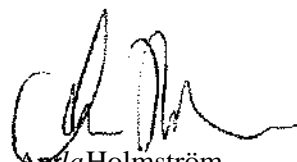
I Skolinspektionens utredning har framkommit att aktuell pojke befunnit sig i Sverige i vart fall under perioden september 2007 - den 8 augusti 2009 och att han har varit placerad på ett behandlingshem (hem för vård eller boende) som ligger i Åmåls kommun. Kommunen uppger i sitt yttrande att den under läsåret 2008/09 fick kännedom om att pojken befann sig på behandlingshemmet. Av uppgifter från Länsstyrelsen och vård- och omsorgsförvaltningen i Åmåls kommun framgår att Åmåls kommun redan i november 2007 underrättades om att pojken befann sig på hemmet. Skolinspektionen bedömer att pojken under sin vistelse i Sverige rätteligen skulle ha varit folkbokförd här med anledning av att vistelsen kunde antas vara minst ett år. Han är alltså att anse som bosatt i landet. Som bosatt har hade han skolplikt, enligt 3 kap. 1 § skollagen. Kommunen uppger i sitt yttrande att den fått uppgifter om att pojken var knuten till en tysk skola samt att den inte vidtagit några ytterligare åtgärder för att förvissa sig om vilken utbildning pojken fick på behandlingshemmet. Kommunen uppger vidare att den under läsåret 2008/09 erbjudit pojken utbildning men att föreståndaren för hemmet avböjt erbjudandet. Några ytterligare åtgärder har kommunen inte vidtagit, trots vetenskap om bristerna i undervisningen.

För att säkerställa att eleven får sin utbildning tillgodosedd vill Skolinspektionen påtala vikten av att kommunen har fungerande rutiner för bevakning av att alla skolpliktiga barn som ska vara folkbokförda i kommunen är skolplacerade eller får sin utbildning på annat föreskrivet sätt samt rutiner för samverkan mellan samtliga berörda verksamheter.

Mot bakgrund av att det i utredningen råder viss osäkerhet om när kommunen fick kännedom om att pojken varaktigt vistades i kommunen stannar Skolinspektionen vid gjort påtalande.

På Skolinspektionens vägnar

Malin Rothlin
Enhetschef

Anita Holmström
Jurist

Kopia till
Anmälarna
Länsstyrelsen i Västra Götalands län